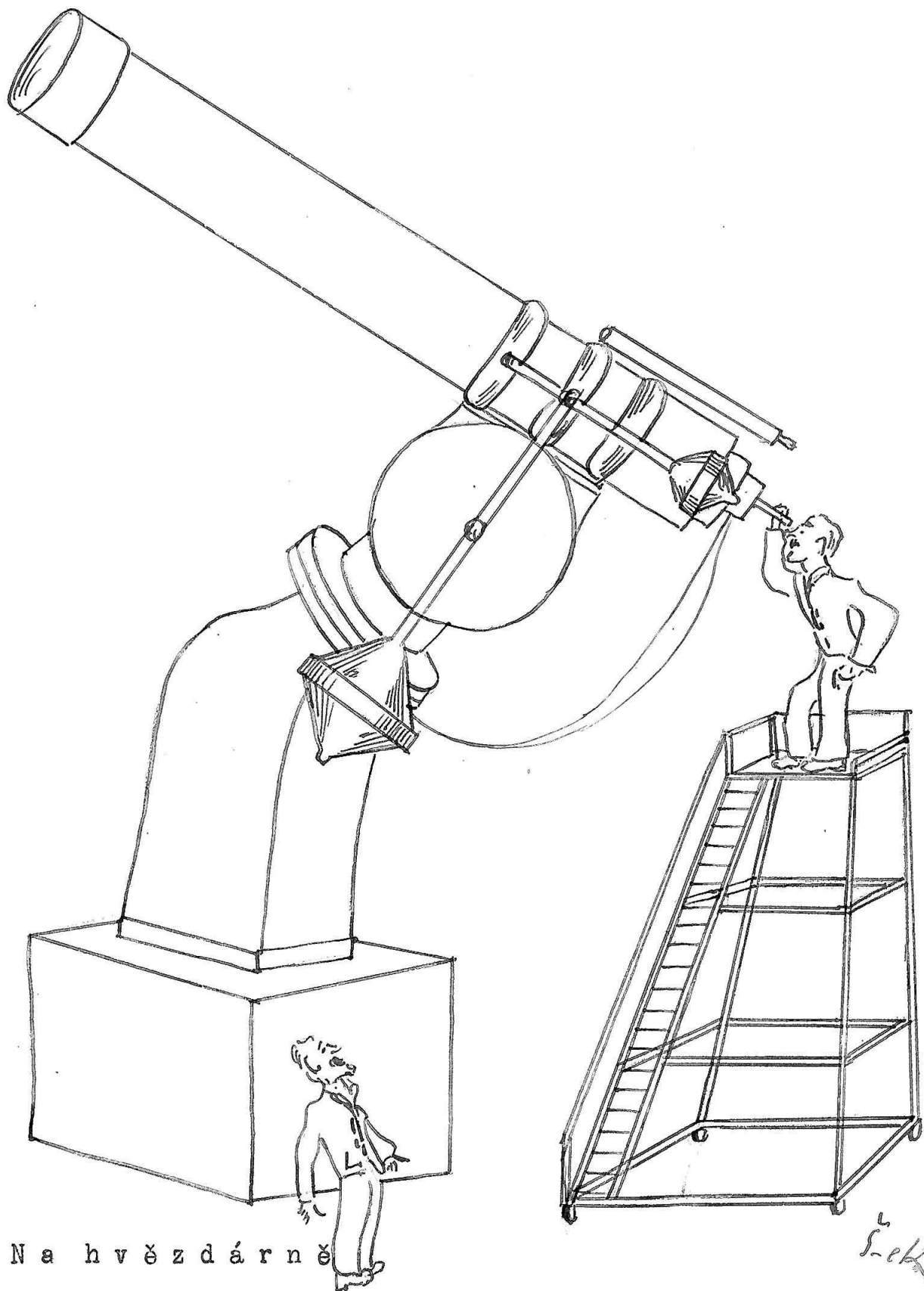

Petřínskú

— ilustrovanú

zpravodaj

Na hvězdárně

Ten dole: Prosimich, co jich to napadlo, oni proměňář a pozorovat docela jasný proměny takovým dale-dohledem? Proč si nevemou triedr?

Ten nahoře: Mají moc řeči. Dyby to tu celý prolezli, triedr nenajdou, na ten nejsou prachy.

Z á v o d n í k.

Po bedlivé analýze nejen Klubu mládeže České společnosti, ale i našeho svědomí a Pravidel českého pravopisu s abecedním seznámením slov a tvarů /jediné ministerstvem školství a národní osvěty schválené vydání/, rozhodli jsme se užití tohoto záhlaví na místě obvyklého banálního pojmenování Úvodník proto, poněvadž tato část listu vlastně čtenáře zavádí do útrob tohoto plátku nanejvýš i vědeckého. /Nestotožňujte tudíž se závodníkem-rekordmanem/. Vřele se přimlouváme, aby tato jarní prvotina byla naším členstvem vlídně přijata a podporována, a to zvláště na poli morálním a spisovatelském. /Poznámka pro přispívatele: Vědecké původní práce přijímáme pouze s francouzským resumé. Věková hranice autora je shora omezena - stáří pisatele nesmí překročovati stošedesát let. Od novorozeňat, pokud nepřekročí stáří jednoho roku, se francouzské resumé nevyžaduje.

Podle nejnovějšího badání Státního ústavu statistického bylo nad pochyby zjištěno, že klesá nejen spodní hladina všech sladkovodních toků ve středních Čechách a kupní síla obyvatelstva, ale i duševní blaho světa nanejvýš i vzdělaného, ba i tak zvané smetánky různých klubů i vědeckých. Ve chvályhodných obavách o duševní blaho členů klubu mládeže, oddaných dosud jen jídlu, pití, pozorování meteorů, spaní a jiným neřestem, odhodlali jsme se s největším tělesným sebezapřením rozžehnouti Palubu Osvěty a zablýsknouti pleši duševního pokroku.

Zdviháme proto vysoko nad kupole hvězdnou vlajku našeho klubu a vrháme na tento papír práce svoje i cizí, abychom zachovali události dnešního života klubu pro paměť batolat, robot i kmetů věků minulých i budoucích.

Dobrovolníci vpřed.

Vox populi, vox dei.

Poklona. Tři lístky. Studenti mají slevu, že? Kolik to dělá?

Pět Kč?

mačte jít po schodech a do velké kopule.

Sam zvěďavej, co uvidíme.

Co bysme viděli. Měsíc, Saturn a Venuši. Měls to přec na dveřích napsáno.

Mami, která je ta velká kopule?

Já nevím, to je jedno. Táta už leze do ty první. Tak tam pojd taky.

Jé, tady je lidí. A co je vidět?

Měsíc malým zvětšením.

Jé, ten je velikej. A je ten muž na Měsíci vopravdu člověk? Ne? A hele, táto, to je jak globus. Ty rovnoběžky a ten pól sou moc dobře vidět. Ale to tam přece musejí bejt lidi, ne, kdo by ty rovnoběžky tak pěkně vymaloval? A jaký je to zvětšení? A jaký je to zvětšení? 27minásobné? No vpno je to nějaký mrňavý. A proč to víc nezvětšíte?

Když je nyní Měsíc v úplňku, je přesvětlen, a velkým zvětšením by nic pořádně nebylo vidět...

Viš, táto, já nevím, ale já tomu nevěřím. To včera na Václaváku bylo lepší. To voni naschvál, že je Měsíce moc, tak nechtějí, abysme si ho pořádně prohlídli.

To viš, obchod je obchod. To voni chtějí, abysme sem šli zas. Ale to mě ani nenspadne. 5 Kč za pitomej Měsíc.

Hele, jak se to na ty schody leze. To je vejška. Kluku nenspadní.

Jaký je to zvětšení.

Třistadevadesátinásobné.

A jak je to možný? Dyk tady je ten Měsíc menší, než byl prve. A co to má kolen? To kolečko tam prvně neměl.

Táto, viš, to je zlodějna. Nejdřív ti ukažou malej Měsíc, pak eště menší, pak ti řeknou, že je to nákej Saturn, nebo jak to řek, a...

Co je to tady. Takovou dlouhou díru. To už si vopravdu nic lepšího vymyslet nemohli. Táto, tak poč.

Dyť já se sem nevejdu, vono je to pro mě moc úzký.

To je hrozný. Tak já se tam du podívat sama, aby se klukovi nic nestalo.

Já tady na tebe počkám. Prosimich, co je támhle to veliký kolo? Měsíc, a vida takhle velikej nám ho neukázali. To si nechají pro sebe. Už sem víc nepáchnu...

Starej, už sem tady. Tak ti mi tom ukazujou nákej půlměsíc, a myslej si, že sem tak nevzdělaná, že mepoznám, že není možný aby najednou v úplňku byl půlměsíc. A pak mi ten člověk tam řek, že je to Venuše. Prosimtě, doma ji máme vymalovanou, ale není jí vůbec podobna. Viděls Venuši jako půlměsíc?

Mami, pojďte ještě do první kopule.

Ale dej pokoj. Prosim tě, to bych chtěla vědět, co se tomu klukovi na tom líbí.

No tak tam pojed. Dyž už to platíme, ať si ten měsíc eště prohlídne. Von už tam není měsíc.

To je Vega. Na ní nic není, ale když ji lidi chtěli vidět... je to tamhle ta jasná hvězda.

To je pěkný, ta je lepší než ta Venuše.

Prosim, chcete se podívat na obrázky.

Tak tam pojedme.

Co to je?

Tady vidíte mlhoviny. To je mlhovina v Andromedě. Je od nás vzdálena

900.000 světelných let. Kdybychom letěli rychlostí světla, to je 300 tisíc kilometrů za vteřinu, dostaneme se k této hvězdě za 900 tisíc let...

Pro panečka, to je dálka. A to všechno ti astronomové vědí, to jsou skutečně zázraky.

Víš, starej, to už přestává všechno. Takhle nás nalejvat a myslet si, že tomu věříme. Já měla síc chutí mu říct, aby si ty báchoroky nechal, že sem se chtěla poučit, a ne pobavit. To bych si mohla doma pustit rádio a nemusela list do toho kopce. Mimo tu Věgu to nestalo vopravdu za nic.

Jo, jo. A tomu se říká seriosní lidová hvězdárna. A potom sby nebyli v krisi. Jestlipak si něco takovýho dovolí ten člověk na Václaváku.....

Š-ek

X-O-X-O-X

M E T E O R Y

/ Reportážní hra o 2 dějství /

Dějství I.

/ Petřinská bašta v létě večer. Stromy probleskuje zář vycházejícího Měsíce. Je viděti ve tmě se pohybující postavy, nesoucí posobjemné nářadí v rukou. Je slyšeti hlasy: /

Herdek kde mám sesli?

Já nesu mapy.

Kdo chce štopky?

Tak tady jsou deky. Kdo chce eště deku?

Ty, ty už máš dvě.

Depak, já mám teprv tři.

Dáš sem hned jednu.

Dělejte, ať už jeden.

Ty si vem východ, já si vezu západ.

Ani mi nenapadne čumět do Měsíce. Já chci velkéj vúz.

Tak si vem lenovku.

Zrcadlo, kdo bude u zrcadla.

Toaletu mám já.

Tééééé, takovej krásnej. Máš čas?

Nemám. Eště nejsem prikrytej. Tak zapisuju.

Tééééé...

Co bylo?

Ale Loize si zapaloval cigaretu.

Tak neblbněte, jó.

Jo.

Jste tu všichni? Še, La, Li, Do, Ba, Ve, Ha, kdo ještě? Nikdo? Jedem.

/ Postavy si vlezly do lehátek a spí, chvílemi hlas: teď, a rychle hlášení:

Ve, Umi, plus, 3, 3, 20.

/ Na to hlasy:

Barváá?

Kulichu, dyk nic nelítlo.

Nech ho, to byl ultrafialovej, von je vidí.

/Dědeček s babičkou se loudají kolem a naslouchají/

Tééééé. Ve, Umi, 3, 3, 10, stopa.

Já ho zakreslil s jedničkou. Ži, zapiš to.

Nojó, ale já nemám čas, co teď?

Tak ho vynech.

Co, meteor?

Ne, čas.

Tak jo.

/Dědeček se zájmem vyptává, co se to děje/
Pozorujem meteory. Teď, Še, minus 2. Cyg...
Počkej, dyť je to špatně, měl ses to naučit: jméno, souhvězdí,
plus minus....

Teď, Ve, Uma, minus, 3,3,10.

Počkej, ten první, Še honem.

Jó, já už nevím, jak to bylo. Še,...

Už si řek, dál.

Še, Cyg, minus, minus dvě, jedna...

Co, minus dvě, ten byl sotva plus jedna.

Žádná plus jedna, piš minus dvě, 1, 10, stopa.

Teď, Ve, 3,3,...

Teď...

Téééééď, a himl, ten byl skvělejš...

Teď...

Počkejte, já netačím, pomalu...

A to ještě není maximum..

Téééď...

/Dědeček si ťuká na čelo a s pohrdlivým úsměvem
odchází. Měsíc vyšel ze stromů a mocně ozařuje
kraj./

Opona.

Dějství II.

/Krajina jako v prvním jednání. Měsíc zapadá, svítá. Tucet pozorovatelů leží na lehátkách, jako v prvním jednání. Někteří chrápu. Jeden se hýbe. Mluví:

Teď, ve, Umí, 3,3... Žižo, slyšíš? Žižo, ty chrníš..

Co, co, kde pak.

Máš čas?

Mám, vlastně nemám. Kolik, kolik je hodin?

Še, kolik je hodin? Mně se zastavily hodiny.

Chrrrr...

Hele, von spí.

Šo, slyšíš, zbud se.

Co, já nespím, to já jen tak. Kolik meteorů už máme?

Přes 100. Dobrý, vid. To sou samý Kulichovy, viš, ultrafiálový.

No jo, dobrý, ale dyť jich před chvílí bylo jen 120.

Jo, to už před dvěma hodinama. Tos celou tu dobu prospal, vid.

Ba ne. Ale už bysme toho mohli nechat, ne?

Jó, to bysme mohli.

No jo, beztoho je zítra maximum, ať neusneme.

Haló, vstávejte, vono to chrní, hanba, fuj.

/Měsíc zapadl, na východě se ukazují červánky. Tucet protahujících se postav skládá lehátka a líně a ospale odchází/

Heč, já dnes neusnul.

Nelej, dyť jsi chrápal až hanba.

Ale ty taky.

Nehádejte se, vždyť jsme spali všichni...

O p o n a

Aktuality.

Co se to děje v Klubu mládeže Č.A.S. 111

Z A B A V E N O. - -

Honorevátel.

F E G A S I D Y.

0-0-0-0-0-0-0-0-0-0

Co o tom soudíte?

Stále si tak myslím, že věc je to jistá,
ktercu rozum máj tu svěřuje teď peru:
pokladník náš věru, zuřivý marxista,
uplachnout by mohl s kasou někam v seru.

Předseda pak dávno proměňář je známý,
když ho uvidím, k Bohu obrátím se s díkem,
že se neproměnil někam s pokladníkem,
jednatele v klubu že nezbyly sami...

J.Š.

/Impromptu/

zpívá se jako Život je jen náhoda.

Hvězdný dešť je jen náhoda,
když jich je hodně k očekávání
je vždy špatná obloha,
má je bez ustání.

Každý domů putuje,
někde dříve a někde později,
jen kdo hvězdy miluje
neztrácí naději:

By uviděl na nebi zázraky
letící jež hvězdy tvoří,
Bláha v aeru vylétěl nad mraky,
v obzor zraky borí.

Že je špatná pohoda,
stále výše vyléteť nelení,
že je všechno náhoda,
z deště hvězd nic není.

Še.

Hvězdy se na temné obloze
vždy třpytí, lesknou a chvějí,
tak jako mladí se na zemi
volceli, škudlí a smějí.

Třpytí se jásavě po věky,
po věky v obloze září,
a stále mladí z nich pryští jen -
světlo a teplo z jich tváří.

Světlo i teplo však vysrší, -
vždyť hvězdy jako my vadnou,
tak jako lidé zde ve smrti,
i hvězdy v vesmíru ochladnou.

Chladnou, až našemu zraku se
vyhasí se slunce stráci, -
mrtvý svět. Mrtvý je na věky,
či život zaň se zes vrací?.

Lidstvo až v popel se obrátí
Slunce až vyhasne zcela,
v kosmos až hmota se rozplyne,
život až zanikne zcela,

teprve nastane věčný mír,
jako dnes mrtvý má v hrobě.
Přejí si hvězdy té smrti však,
jak člověk právě jí sobě?

Š-šk.

Z literárního světa a uměleckých kruhů.

Jiří Štěpánek vystoupil nedávno před veřejnost se svou kytičkou bás-
níček. Jeho básně, jako:

Ukradl pes salámu kus,
postříkal ho autobus,

ukazují nejenom vynikající smysl pro formálně-technickou stránku mo-
hutné architektoniky a hudebního vyladění verše, ale také živý zájem
o realitu všedního a nedělního života, málo - bohužel obvyklý u roman-
tických lyriků jeho věku.

Vývoj mladistvého poety budeme v našich letech i nadále sledovati.

Jirka :

V kopuli v noci.
- - - - -

Již půlnoc dávno odbila,
a lampa ještě svítila,
a lampa ještě hořela,
co ve kopuli visela.

A světlo této lampičky
tak zkomíravě, chudičky,
po bání rudě zářilo,
až náhle bliklo, shasilo,
a s hůry dutý zazněl hlas :
"Tak tečko, jaký je teď čas?"
Na vrch jsem klenby poulič zrak.
Jen žebřík jako lodní vrak
se sem tam prázdný kymácí. -
Co blbou to za legraci?
A na stoličce ze zdola,
se lidská drápe mrtvola.

Já stojím, stojím bez hnutí,
je mrtvo, dusno k zalknutí,
a s hůry zas zní dutý hlas :
"Tak honem, kdy už bude čas?"

Ve chvíli, v těžkém napětí
se mrtvý hne a odvětlí :

"Já stopky dobře nevidím,
tož já hnedle lampu rozsvítím."

A v světle z jakés trubičky
se souká člověk celičký,
tož mrtvý na té lavici
si s hlavy sundá čepici..-
I ejhle, tyhle osoby,
přec nejsou mrtvé mátohy;
to ~~pan~~ Klepešta pan, s Borisem,
jen fotit sobě vyšli sem..

Zpráva sekce pro pozorování proměnných hvězd.

Sekce hodlá v tomto roce rozšířit svou činnost o fotografický program. Nebudou fotografovány pouze mlhoviny v Orionu a v Andromedě, ale i budova hvězdárny a členové Sekce - jednak byvše seskupeni v ladné skupiny, jednak jednotlivě /pokud zásoba desek stačí/.

Dále budou fotograficky sledováni všichni návštěvníci zábavných místnosti hvězdárny; desek bude využito k objevení nových proměnných členu pomocí blinkmikroskopu, jež ze levný pomůc z prkenek starých špuntů, plotacích drátů, cedníků a čtverkové stoličky sestavil předseda sekce. Členové sekce budou dále mimo to pozorováni i vizuálně. Tak budou konstatovány a graficky znázorněny jejich veškeré systematické chyby, jimiž jsou povětšinou zatíženi.

Výsledky budou publikovány v odborné literatuře doma i za hranicemi našeho státu.

Oxydace vizuálních pozorování během posledního měsíce značně pokračila horlivostí členů sekce A. Bláhy a J. Šaška. Pozorování F. Kadavého jsou již skoro úplně zoxydována.

Poslední dobou nezaslal sekci žádný člen pozorování. Je to jistě pro začátečníky slušný výkon, uvážíme-li, že poslední dobou bylo pozorování rušeno zvláště jasným počasím.

RMC V. Vand, v.r.

Předseda sekce

Od redakce. Zprávy jiných sekcí za nedostatkem místa v tomto čísle nemohou být uveřejněny. Redakce však s uspokojením a potěšením konstatuje neobyčejně silnou činnost všech ostatních sekcí Č.A.S.

Kapitola pro ženy.

Recepty gastronomie sl. A. Polanové.

Čočka à la astronomie. Vezme se větší množství čoček se sférickou vadou, řádně se proberou a omývají v Hattových kanálech. Na to dají se do vychladlé lávy měsíčního kráteru trochu povařit a když začnou kypět vrazí se tam dvě roztlučené oběžnice. Za stálého míchání tubusem přidává se roztlučená malta z liliš. Potom se to nechá při nastoupi Slunce pěkně vychladnout a krají se v tenké plátky. Tak se to předkládá členům ČAS a Hofmanskými kápkami.

Měsíční pudink. Dvě létevice /padavky/ vrazí se za studena do kráteru měsíčního za východu Slunce. Zaleje se opatrně sléčnou dřívou a při 3000° sirně se zamíchá dřevanou kvedlačkou. Když se to povařilo, vezme se jedna stálice, trochu mihoviny, osolí se práškem z magnetátu, vyleje se do pudinkové formy a zaleje magnetem. Pak se poseřluje ocasem komety namočeným ve studené vodě a nechá se při měsíčku vychladnout. Podává se při konjunkci Saturnu s kométou 1910. /roznámita sazeče: Leje stará dává do toho štěť hrtečku kosmického prachu. Moc fajn, doporučuji./

Drobné zprávy.

- Proč se jedné sekci při ČAS říká proměnná?

- Protože se její předsedové stále mění.

X-X

- Víte, že nový výbor Klubu mládeže je potvrzením Einsteinovy theorie?

- ???

- Ne přece rudý posuv.

-0-

Proč vlastně odstoupil první výbor Klubu ?

protože neměl za opici. — z z z — No, aby se moh' dát omladit.

Listárna redakce.

Redakční kroužek nepřijal tyto příspěvky:

J.M. Otázka rukopisů čili eppur si muove. /:uveřejníme v příštím čísle v chystané rubrice A nakonec trochu humoru.:/ K.Č. Jak získám obliby u dámského světa. /Místy nediskretní/. b.l. Cefeidy z hlediska dialektického materialismu. /Všeobecně známé/. M.R. Vliv tanečních hodin na docházku mládeže na hvězdárnu. /Demoralisující./ J.Š. Význam počtu pravděpodobnosti v mariáši. /Příliš odborné./ F.L. Moc řečí. /Únavné a nezáživné./ Ve. Význam tangenty v billiardu. /Příliš povšechné/. Ži. Ať žije diktatura proletariátu. /Budete vyloučen z Klubu dle §6 odst.3 bod c stanov./ Z.K. Jak se nejlépe bavím na schuzích? /Nás to ale nebude dlouho bavit/. X.Y. Píseň o veliké lásce. /Poněkud kluzké; celek však zapůsobil./ Ba. Nepijme alkoholické nápoje, nekuřme. /To snad přeci ne./ R.S. Jak přeskočím Mount Everest? /Kam pak my se hrabem./

Zprávy z klubu.

K.M. konal řádné valné rojení, které však nemělo ostré maximum - vycházelo na pokračování. Byly schváleny nové efemeridy Klubu, které všichni mají charakter nepravidelné proměnné o tuze dlouhé periodě, kterou budou znát teprve další pokolení. Rojení bylo sledováno velmi živě, takže dva pozorovatelé usnuli a 4 byli odvezeni ambulancí na kliniku prof. Mastičkáře. Byla u nich konstatována otrava.

Na přípravné schůzi výboru pro pořádání veselého večeru navrhoval pokladník zakoupení 10 litrů Praděda k povzbuzení nálady. Poněvadž ale odolnost většiny členů a jejich alpinistické zkušenosti nebyly dostatečně známy, byl tento návrh zamítnut. Výbor se však usnesl zakoupiti 10 starých ročníků Humoristických listů.

Pod čárou.

Památná cesta z výborové schůze 17.1.1934

Oj za těmi zdmi za zubatými,
za těmi stromy za holými,
a za stromy holými za petrínskými
z hvězdárny šel výbor klubu mládeže.
On ne kvapem šel, ale pojížděl,
tělo k zemi složiv, na nos položiv,
jak by po širé cestě rozbit zůstat c

Jó, to není jen tak dát se zvolit do výboru. On výbor dobře věděl, proč do stanov dal odhlasovat vložku o nemožnosti odmítnout volbu. To by v něm hned taknikdo nepřijal členství. A nejhůř je na tom společenský referent. Při schůzích má všechno bavit, časopis psát /když nikdo žádný příspěvek si z prstu vycucet neúže./ a za veškerou dobrou vůli ještě v protokolech má vždy ny tučet napomenutí pro nepozornost. A ke všemu mu sv. Petr usiluje o život, jako tuhle.

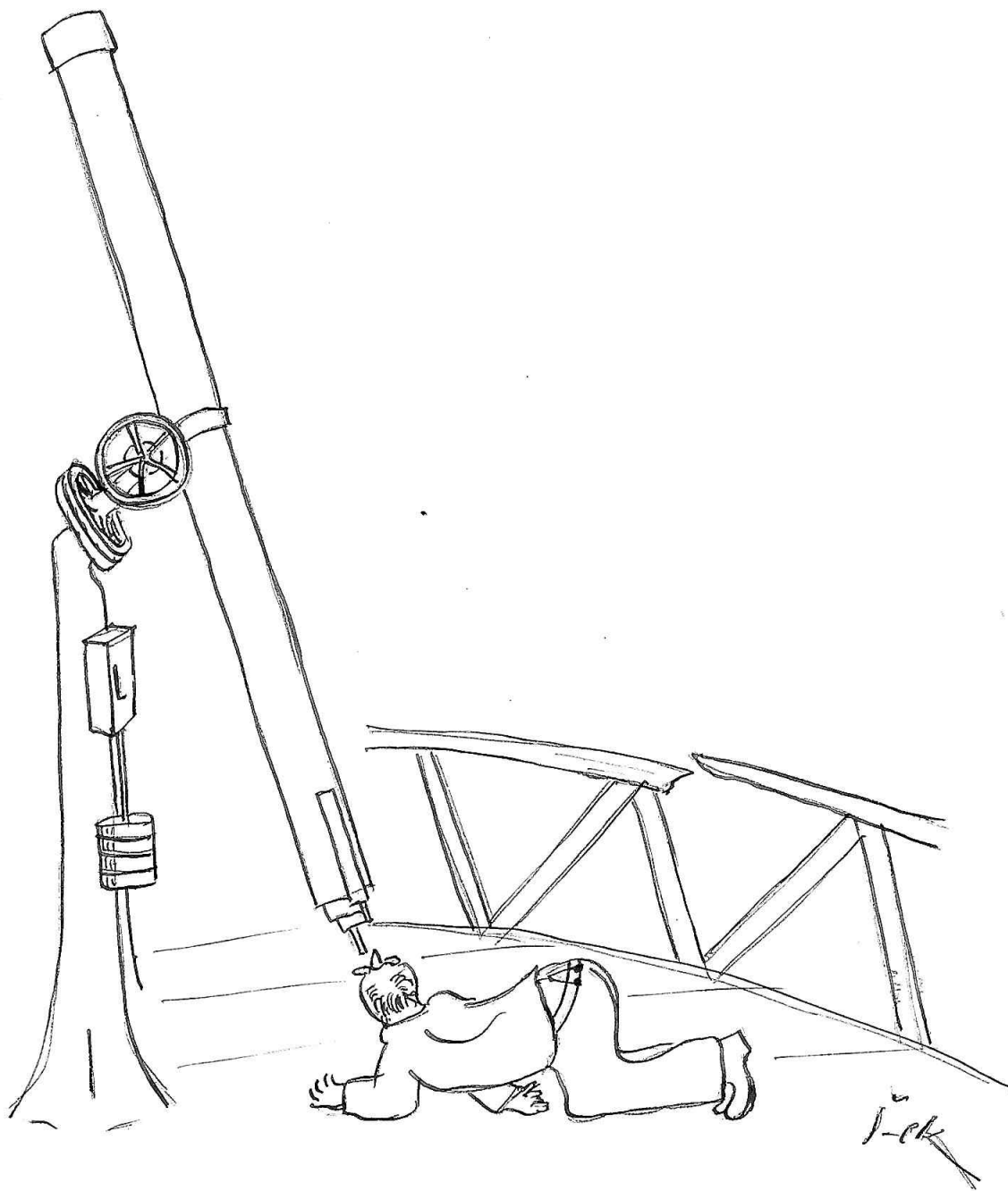
Zkrátka a dobře v památné oné noci nebylo sice vraždění nevíňatek, ale moc k tomu nescházelo. Sotva jsme vyšli z hvězdárny, přivítal nás milý jarní deštiček, jemně po tvářích pleskající. Jen jsem přešli třiašedesát schodů vedoucích k pořádné cestě, již společenský referent /jediný poradní hlas na tuře/ pocítil účinek tíže: mocným sešupem ocitl se ve škerpě.

- Úlověče, co to děláš?

- Nevidíš? Koupu se. Jen že je tu v tej škerpě tuze moc vody. Ale ten sešup z těch schodů byl baječný, n'est-ce pas?

Sešup je sešup. Sotva poradní hlas čouhal se na nohy, byl na zemi celý výbor. Hplenku, to není k smíchu, holoubkové. Z Petrína by hotový ledový vrch. Rozmařilý pokladník spouštěl se po ostnatém drátu, který podél cesty od nepaměti roste, dolů k Nebozízku, objímaje kdejaký strom a kdejakou lavičku. Poradní hlas jal se útočiti sněho vými koulemi na bezpečnost výboru, začož byl po zásluze odměněn. Pře početní nevýhodu hrdinost jeho neznala mezí.

Naši vyhráli.

Západní
Kopule.